

2022

Chlápek s cejchem

„Kamarádi!“ zahájil šerif Broker oficiální část potlachu osady Brdští Krkavci, „vítám vás na našem výročním ohni. Jako obvykle začneme soutěžema, pak uděláme pauzu na večeři. Se setměním zapálíme oheň, budeme hrát a zpívat, vyhlásíme výsledky a rozdáme placky. Jako překvapení mám pro vás zprávu, že nám přijede zahrát kamarád Lark. Ano ten Lark, naše trampská písničkářská legenda.“

V kruhu kamarádů sedících či postávajících kolem zatím nezapálené hranice to radostně i překvapeně zašumělo.

„Jo, jo, je to tak, podařilo se nám Larka ukecat. Je to pro nás čest a moc si toho ceníme. A jestli se nepletu,“ podíval se šerif na polohu slunce na obloze, „někdy touhle dobou už by měl vystupovat ze železného oře.“

Odpovědí mu bylo zahoukání vlaku dole v údolí.

Chlápek z kytarou a usárnou na zádech skutečně z vlaku vystoupil. Srovnal si popruhy, přes hlavu přetáhl dva nadité žracáky a kytaru si hodil přes rameno. Poté se vydal úzkou pěšinou mezi poli k lesu.

Jakmile nadšení z Larkova chystaného recitálku utichlo, postavila se do kruhu dívčina a dala si bojovně ruce v bok.

„A to chceme?“ zeptala se tónem, který svědčil o tom, že ona má opačný názor.

„A proč ne?“ zamžikal očima šerif pořádající osady překvapením, „vždyť je to skvělejší muzikant a má nádherný písničky. Všichni je přeci hrajeme!“

Brdští Krkavci vše souhlasili se svým šerifem.

„Já už ne. Mne zklamal, je to nesnášenlivý člověk, neumí se chovat k našim spoluobčanům!“ dštila dívčina oheň a z obrýlených očí jí šlehaly blesky.

Nastalo rozpačité ticho.

„Co provedl, Kopřivo?“ osmělil se jí zeptat jeden ze starších pardů.

„Mnoho špatného, naposledy seřval na jednom campu skupinku mastňáků, a to jenom proto, že tam rozbili nějakou skleněnou láhev, pálili petky a když odcházeli, zapomněli uklidit a donést dřevo! Donutil pod pohrůžkou násilí to uklidit!“

„To je snad dobře, ne?“ namítnul šerif za souhlasného přikyvování většiny pardů kolem. Ozvalo se ale i sporadické nesouhlasné mumlání.

„Není to dobře! Dokonce je nazval tím strašným jménem, které už do slovníku slušného trampa nepatří.“

„Jakým.“

„Pad'our!“ řekla Kopřiva, otřásla se odporem a tvářila se přitom, jak by právě vyplivovala hořkého slimáka.

„A co tedy měl dělat?“ zajímal se jeden starší pard. „Já bych jim rovnou pár vrazil.“

„Měl jim trpělivě vysvětlit, že by napříště neměli třeba rozbíjet tu lahev, pak to měl po nich uklidit a doplnit dřevo. Tomu se říká kamarádský a tolerantní přístup.“

„Proč by to dělal, proboha?“

„Protože nám přeci na mastňácích záleží!“ zaplála dívčina svatým nadšením, „musíte pochopit, že oni nežijí jako vy, oni jsou zvyklí konzumovat, spotřebovávat. Použít a odejít, to je jejich kultura a my se je musíme naučit respektovat. A ne proti nim bojovat, na to nemáme právo.“

„Je vůbec pro to, že to udělal, nějaký důkaz?“ zeptal se Broker.

„Důkaz nepotřebujeme, říkali to ti dobří mastňáci. Jestli se chce obhájit, musí svou nevinu dokázat on,“ vřískla Kopřiva.

Šerifa překvapilo, že souhlasné mručení kolem poněkud zesílilo, a tak rychle spolknul námitku ohledně presumpce neviny.

Chlápek, který nemá rád mastňáky, došel přes pole na kraj lesa. Tam se na chvíli zastavil, podíval se dolů do údolí, zhluboka se nadechl a vstoupil na pěšinu, který ho vedla do nitra hvozdů.

„Kopřiva má pravdu!“ vykřikla postarší kosmatá kamarádka Jaga, „Lark taky uráží ženy. Je to chlapskej šovinista.“

„On ti něco provedl?“ zeptal se šerif, který kosmatici znal coby militantní feministku.

„Mně nic, ale když jsme byly s holkama na vandru, dovolily jsme mu, aby se k nám přidal. A víte, jak se nám odvděčil? Tady kamarádce Kvíčale chtěl nést kytaru a žracák!“

„Já už jsem ale byla unavená, šly jsme celý den a měla jsem to těžký, chtěl mi jenom pomoci,“ špitla dotyčná omluvně.

„Mlč, huso hloupá, chtěl tě ponížit, dokázat ti, že jsi jenom slabá žena. Na tobě mu vůbec nezáleželo! Maximálně tě balil, aby tě pak mohl sexuálně

obtěžovat. Chlapům stejně o nic jiného nejde!“

Kvíčala polekaně ztichla a schoulila se. Ze skupiny kamarádek se ozvalo rozhořčené brebentění.

„Holky, vy jste úplně pitomý, vždyť je to hezký, když jsou k nám kluci galantní,“ ozvala se pohledná tmavovláška v džínách, „a já si ráda nechám pomoci. Vždyť si to můžeme užívat!“

Spiklenecky mrkla na několik kamarádů, kteří si ji už od jejího příjezdu zálibně prohlíželi a teď horlivě přikývovali.

„Tak se nech zotročit, ty káčo, když nemáš vlastní důstojnost,“ uprskla kosmatice Jaga.

„Ráda,“ odvětila, pak kývla na své obdivovatele, „pánové, jdeme?“

Vyskočili, jeden vzal její tele, druhý žracák, další kytaru, a společně opustili potlach, provázeni nenávisným pohledem Jagy, ve kterém by zkušený psycholog určitě rozpoznal známky dobře skrývané závisti.

Chlápek, který nemá rád mastňáky, šovinista a nepřítel žen, dorazil k cestě na úbočí, tam se zastavil, aby se vydýchal. Kytara něco vážila a on ještě k tomu ve dvou žracácích vlácel spoustu dobrého jídla a pití coby dar Brdským Krkavcům za pozvání na potlach. Pronese se to, obzvlášť do takového krpálu, který musel zdolávat.

„Ona ta jeho muzika taky není v pořádku,“ ozval se Růžín, zavalitý chlápek středního věku, člen osady Duhové maskáče, „slyšel jsem ho hrát píseň Pod širou od Racka, a ta je fuj!“

„Vždyť je to stará trampská písnička?“ podivil se šerif Broker, který nechápal, co je na ní špatně.

„To je dobytek!“ pohoršila se brýlatá bojovnice za práva mastňáků Kopřiva „tohle že hrál? Tu znám! Copak nevíte, co se tam zpívá? Až uvidíš mastňáka, kudla v kapse zacvaká, koukej ho zmrskat, toho rošťáka. A taky, že šerif ho ztluče, zuby mu vymlátí, to je přeci výzva k násilí. To k modernímu trampingu nepatří, tohle musíme z historie vymýtit!“

„Vždyť je to jenom písnička, navíc klasika, to se nedá brát takhle vážně,“ protestoval jeden z kytaristů.

„Moment,“ podíval se na Kopřivu šerif s podezřením, „nebyli jste to vy, kdo zničil pomníček Jiřímu Kupšovskému – Rackovi ve skalách?“

„Samozřejmě. A přijdou další!“

„To vy jste skoupili po antikvariátech všechny starý výtisky Bohatýrských trilogií od Rady a Žáka, a spálili je na hranici?“

„Správně,“ vypnula hrdě hrudní košíček, „a taky jsme se zasadili o to, aby se v televizi už nikdy nevysílalo Dobrodružství šesti trampů, které bylo podle téhle štvavé knížky natočeno. Vždyť vyzývá k válce proti padourům a popisuje je podle zastaralých kulturních stereotypů!“

„Mně se to líbilo,“ hlesl jeden z Brdských Krkavců, ale pod přísným pohledem Kopřivy rychle zmlkl.

„Larkovy texty také nejsou bez závad,“ pokračovala, „i on se otírá o netrampy, luftáky, spílá jim do padourů, používá překonané genderové stereotypy. A vy byste chtěli, aby nám tady hrál?“

V kruhu kamarádů se pomalu ale jistě začal šířit pocit, že by to vlastně asi chtít neměli. Někteří polohlasně přitakávali, kdosi dokonce zatleskal. A ta většina, co s Kopřivu ještě tak úplně nesouhlasila, raději mlčela.

„Tohle by se dělat nemělo,“ zvolal staříčkový Franky, „ke svým předkům trampům i k tradicím přeci musíme mít úctu.“

„Jen když jsou ji hodni,“ opravil ho sladkým hlasem Růžín, „a používej místo trampové raději trampstvo, ať neurážíme dámy.“

„A taky ty ostatní, kteří se necítí být mužem ani ženou,“ doplnila Kopřiva.

„Jak, ani mužem ani ženou? Bud' má koule, nebo ne, tím je to snad daný, kamarádi!“ nechápal Franky.

„Zastaralý pohled na svět, dnes už je to jiné,“ poučil ho Růžín.

Franky se napřed chtěl zeptat, co to znamená, ale pak jenom potřásl hlavou.

„V takovém světě už snad ani žít nechci,“ namáhavě se zvedl, hodil na záda usárnu a odešel směrem, kterým se před chvílí vydala tmavovláška se svými gentlemany.

Chlápek co nemá rád mastňáky, šovinista, nepřítel žen a hráč štvavých písní se konečně vydrápal na hřeben a vydýchal se. Věděl, že teď už cesta bude jen klesat, na camp, kde by měl na potlachu zahrát. Teď to má jen pár minut cesty.

Šerif Broker byl nešťastný, potlach se mu rozpadal pod rukama, do lesa se mlčky vytratilo pár dalších kamarádů, včetně několika jeho vlastních Brdských Krkavců. Z těch, co zůstali, najednou neměl nikdo náladu na nějaké soutěže, natož na muzicírování. Nejspíš netušili, co je správné hrát

a co ne, co se může a co se nesmí. Bojovně naladěných už bylo víc než mlčících.

Šerifovi bylo také jasné, že s vystoupením Larka, coby hlavní hvězdy výročního ohně Brdských Krkavců, je konec.

Z příšeří hustého smrkáče se vynořila postava ověšená žracáky, s kytarou přes rameno. Pohledy přítomných se otočily jejím směrem. Lark se zarazil. Místo rozjuchaných a radostných pohledů kamarádů, které ho obvykle u ohňů vítaly, uviděl jen tváře, na kterých se zračila nenávist u jedněch, a sklopené oči u druhých. Vstříc mu vykročil šerif, zoufale hledající slova, kterými by mu vysvětlil, proč tady dneska hrát nemůže. Už nezbyl nikdo, kdo by se Larka zastal.

Dorazil chlápek s cejchem.

Zlatý Trapsavec Jan Frána – Hafran (Plzeň)